

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання розрахунково-графічної роботи
з навчальної дисципліни

«СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ»

*(для студентів бакалавріату всіх форм навчання
спеціальності 073 – Менеджмент)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2019

Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи з навчальної дисципліни «Соціально-психологічні основи менеджменту» (для студентів бакалавріату всіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва імені О. М. Бекетова ; уклад. Т. М. Бурмака, О. Г. Острогляд. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 9 с.

Укладачі: Т. М. Бурмака, О. Г. Острогляд

Рецензент

Н. О. Кондратенко, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою менеджменту і адміністрування, протокол №1 від 30.08.2018.

ВСТУП

Метою вивчення початкової дисципліни «Соціально-психологічні основи менеджменту» є забезпечення високого рівня професійної діяльності у сфері управління, вміння легко встановлювати особисті та ділові контакти, невимушено спілкуватись з будь-яким співрозмовником, гармонізація стосунків з колегами, оволодіння сучасними методиками роботи з будь-якою аудиторією, отримання знань з управління конфліктами, виявлення прихованої співрозмовником інформації на основі знання особливостей невербальних засобів спілкування.

Основні завдання навчальної дисципліни: оволодіння знаннями щодо основних концепцій менеджменту та навичками використання методів вербального й невербального спілкування в управлінській діяльності. Створення позитивного іміджу управлінця для забезпечення високого рівня професійності на основі прийняття ефективних управлінських рішень.

Розрахунково-графічна робота є одним зі складників навчальної діяльності студентів в процесі оволодіння знаннями в галузі соціально-психологічних основ менеджменту і є проміжною формою контролю знань. У процесі виконання розрахунково-графічної роботи студент повинен показати достатній рівень теоретичної підготовки, провести дослідження і вирішити практичні завдання.

Основною вимогою під час підготовки розрахунково-графічної роботи є вміння обробляти й аналізувати інформацію, робити самостійні висновки, обґрунтовувати доцільність і ефективність запропонованих рекомендацій щодо управління, чітко й логічно викладати свої думки.

Розрахунково-графічна робота складається з двох розділів – теоретичного та практичного. Теоретичний розділ передбачає розгляд теоретичних питань соціально-психологічних основ менеджменту, а практичний – дослідження процесу управління соціальними та психологічними процесами та визначення заходів щодо вдосконалення зазначеного процесу.

1 ЗМІСТ ЗАВДАНЬ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Під час виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Соціально-психологічні основи менеджменту» особливу увагу слід приділити формуванню розуміння концептуальних основ ефективного управління, прийняття адекватних управлінських рішень; просування товарів на ринку з урахуванням задоволення потреб споживачів і забезпечення ефективної діяльності організації.

Робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання і виконується відповідно до одного з варіантів. Номер варіанту теоретичної частини завдання до розрахунково-графічної роботи обирають виходячи з передостанньої та останньої цифр залікової книжки (табл. 1).

Таблиця 1 – Варіант розрахунково-графічної роботи

Передостання цифра шифру	Остання цифра шифру (номера залікової книжки)									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
2	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
5	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
8	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Виконуючи завдання, необхідно використовувати рекомендовану літературу, а також конспект лекцій з дисципліни.

Порядок розміщення матеріалу в розрахунково-графічній роботі: титульний лист, зміст, вступ, основна частина розрахунково-графічної роботи (теоретичні запитання та практичне завдання), висновки, список використаної літератури.

Теоретичні запитання, які включені до складу розрахунково-графічної роботи, згідно з варіантами, наведені в таблиці 2.

Таблиця 2 – Варіанти завдань для виконання розрахунково-графічної роботи

Номер варіанта	Запитання 1	Запитання 2
1	Соціально-психологічні аспекти управління в організаціях	Характеристика групових та індивідуальних форм прийняття рішень
2	Психологічні основи управлінських впливів	Типологія особистості
3	Психологічне забезпечення соціального управління в організаціях	Темперамент та здібності працівника
4	Поняття про міжособистісні відносини	Способи психологічного захисту особистості
5	Соціальна структура організації	Соціально-психологічні основи прийняття рішень
6	Характеристика товариських відносин	Етапи прийняття рішень
7	Фактори групової згуртованості	Попередження негативних наслідків прийняття рішень
8	Створення оптимального соціально-психологічного клімату	Самоактуалізація, фрустрація, рефлексія, негативізм працівників
9	Основні типи конфліктів	Психодіагностика в організації
10	Методи усунення конфліктних ситуацій	Характеристика лідерства
11	Характеристика видів психологічних впливів	Психологічний аспект управлінського консультування
12	Протистояння особистості неконструктивним впливам	Соціально-психологічні передумови розвитку здібностей
13	Психологічні особливості управлінських розпоряджень	Форми усвідомлення потреб і ціннісних орієнтацій
14	Стилі керівництва в психології управління.	Психологічне консультування в організації
15	Характеристика лідерства	Чинники стартового розвитку управлінської діяльності керівника
16	Типологія особистості	Соціально-психологічні аспекти управління в організаціях
17	Темперамент та здібності працівника	Психологічні основи управлінських впливів
18	Способи психологічного захисту особистості	Стилі керівництва в психології управління
19	Соціально-психологічні основи прийняття рішень	Поняття про міжособистісні відносини
20	Етапи прийняття рішень	Соціальна структура організації
21	Попередження негативних наслідків прийняття рішень	Характеристика товариських відносин
22	Характеристика групових та індивідуальних форм прийняття рішень	Створення оптимального соціально-психологічного клімату
23	Психодіагностика в організації	Фактори групової згуртованості
24	Самоактуалізація, фрустрація, рефлексія, негативізм працівників	Основні типи конфліктів
25	Психологічний аспект управлінського консультування	Соціально-психологічні аспекти управління в організаціях
26	Психологічне консультування в організації	Характеристика видів психологічних впливів
27	Форми усвідомлення потреб і ціннісних орієнтацій	Протистояння особистості неконструктивним впливам
28	Соціально-психологічні передумови розвитку здібностей	Психологічні особливості управлінських розпоряджень
29	Чинники стартового розвитку управлінської діяльності керівника	Психологічне забезпечення соціального управління в організаціях
30	Компоненти мотиваційної сфери особистості	Методи усунення конфліктних ситуацій

Після виконання теоретичної частини розрахунково-графічної роботи студент повинен виконати індивідуальне розрахункове завдання.

2 ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Практична частина розрахунково-графічної роботи виконується на прикладі реально існуючої організації (установи, підприємства, організації). Під час її виконання необхідно орієнтуватися на наступний план та рекомендації щодо змісту:

1 Організаційно-економічна характеристика організації

У цьому розділі необхідно надати коротку характеристику досліджуваної організації:

- цілі й різновид діяльності (які завдання організація визначає і чим займається);
- форма власності (державна, приватна, муніципальна тощо);
- організаційна структура підприємства;
- ставлення до прибутку (комерційна, некомерційна);
- відносини усередині організації і тип поведінки співробітників стосовно клієнтів;
- етап життєвого циклу організації на сьогодні.

2 Загальна характеристика соціально-психологічних методів управління в організації

У цьому розділі необхідно проаналізувати:

- головні цінності та норми, що діють в організації;
- які нормативні документи діють в організації;
- якими є традиції та звичаї організації;
- соціально-психологічний клімат в організації;
- стиль управління (авторитарний, демократичний, ліберальний);
- зовнішній вигляд персоналу (дрес-код);

- особливості взаємовідносин співробітників;
- зовнішні атрибути організації (символіка, дизайн приміщення тощо).

3 Заходи удосконалення соціально-психологічних методів в управлінні організацією

Опишіть наявні в досліджуваній організації методи усунення конфліктних ситуацій та оцініть їх ефективність. Проаналізуйте в розрахунково-графічній формі соціально-психологічні передумови розвитку здібностей працівників. Наведіть можливі способи психологічного захисту особистості, що можуть бути використані в даній організації. Зробіть висновки щодо необхідності психологічного консультування в організації.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аблязов Р. А. Командний менеджмент : навч. посібник / Р. А. Аблязов, Г. І. Падурець, І. Б. Чудаєва. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 352 с.
2. Афанасьєва Н. Є. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу : навч. посібник / Н. Є. Афанасьєва, Л. А. Перелигіна. – Харків : ХНАДУ, 2015. – 320 с.
3. Бабаєв В. М. Організаційна культура керівника : навч. посібник / В. М. Бабаєв, Н. В. Шаронова. – Харків : НТУ «ХП», 2005. – 260 с.
4. Брич В. Я. Психологія управління : навч. посібник / В. Я. Брич, М. М. Корман. – Київ : Кондор-Видавництво, 2013. – 384 с.
5. Дахно І. І. Ділова кар'єра : навч. посібник / І. І. Дахно. – Київ : Центр навчальної літератури, 2011. – 528 с.
6. Дудкевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління : навч. посібник / Т. В. Дудкевич. – Київ : Центр навчальної літератури, 2005. – 456 с.
7. Занюк С. С. Психологія мотивації : навч. посібник / С. С. Занюк. – Київ : Либідь, 2002. – 304 с.
8. Истратова О. Н. Справочник психолога-консультанта организации / О. Н. Истратова, Т. В. Эксакусто. – Ростов н/Д. : Феникс, 2006. – 638 с.
9. Мексон П. Х. Основы менеджмента / П. Х. Мексон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М. : Питер, 1992. – 173 с.
10. Мельман В. А. Управление персоналом : учеб. пособие / В. А. Мельман. – Харьков : ХНАГХ, 2012. – 162 с.
11. Мельман В. О. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Соціально-психологічні основи менеджменту» (для студентів 1 курсу денної та 2 курсу заочної форми навчання галузі знань 07 – Управління та адміністрування, спеціальності 073 – Менеджмент) / В. О. Мельман ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 47 с.

12. Мучински П. Психология, профессия, карьера / П. Мучински. – СПб : Питер, 2004. – 539 с.
13. Пекар В. О. Різнобарвний менеджмент / В. О. Пекар. – Харків : Фоліо, 2016. – 191 с.
14. Райгородский Д. Я. Психология управления : учеб. пособие / Д. Я. Райгородский. – Самара : Издательский Дом, 2006. – 768 с.
15. Сарапулова Є. Г. Психологія управління : навч. посібник / Є. Г. Сарапулова, П. С. Єщенко. – Київ : Університет «Україна», 2006. – 144 с.
16. Столяренко К. Д. Психология делового общения в управлении : учеб. пособие / К. Д. Столяренко – Ростов н/Д : Феникс, 2006. – 416 с.
17. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації

до виконання розрахунково-графічної роботи
з навчальної дисципліни

«СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ»

*(для студентів бакалавріату усіх форм навчання спеціальності
073 – Менеджмент)*

Укладачі: **БУРМАКА** Тетяна Миколаївна,
ОСТРОГЛЯД Оксана Григорівна

Відповідальний за випуск *М. К. Гнатенко*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *Т. М. Бурмака*

План 2018, поз. 343М

Підп. до друку 14.02.2019. Формат 60 × 84/16
Друк на ризографі Ум. друк. арк. 0,7
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.